

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра управління земельними ресурсами

ЯШКІН ВЛАДИСЛАВ ІГОРОВИЧ

УДК 351:332.2.3

Проект
землеустрою щодо організації і встановлення меж
території природно–заповідного фонду ландшафтного заказника
місцевого значення «Сергіївський» в межах території Сергіївської сільської
ради Братського району Миколаївської області

АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи на здобуття
ступеня вищої освіти: бакалавр
галузі знань 19 «Архітектура та будівництво»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
за освітньо-професійною програмою «Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник:

Стерлев Д.В., викладач

Рецензент:

ФОП «Сметана»

Сертифікований інженер-геодезист

Сметана В.М.

Миколаїв 2021

Автореферат кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти:
бакалавр

Робота виконана у Чорноморському національному університеті імені Петра
Могили

Науковий керівник

викладач

Стерлєв Дмитро Валерійович

Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, професор кафедри
управління земельними ресурсами

Рецензент:

сертифікований інженер-землевпорядник

Сметана Микола Дмитрович

ФОП «Сметана»

Захист відбудеться «22» червня 2021 року о 10⁰⁰ годині на засіданні ЕК у
Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою:
54003, м. Миколаїв, вул. 1 Воєнна 2, навчальний корпус № 10, кімната 203.

З кваліфікаційною роботою можна ознайомитись у бібліотеці
Чорноморського національного університету імені Петра Могили за адресою:
54003, м. Миколаїв, вул. 68-Дисантників 10, навчальний корпус № 1.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Унікальні природні комплекси - це національне багатство України. Їх збереження, відновлення і раціональне використання є одним з пріоритетів в області природокористування, екологічної безпеки і охорони природи, невід'ємною умовою стійкого розвитку як регіону, так і держави в цілому.

Створення розвиненої мережі природних територій і об'єктів з особливим охоронним статусом розглядається як найбільш ефективний шлях збереження генофонду рослинного і тваринного світу, типових і рідкісних ландшафтів, підтримки сприятливих екологічних умов і рівноваги. Відсутність встановлених меж територій природно-заповідного фонду може привести до безповоротної втрати цінних природних і історико-культурних об'єктів і комплексів, скорочення ландшафтної і біологічної різноманітності, зменшення рекреаційного потенціалу.

Складання землевпорядної документації передбачає процедуру поетапного виконання проектної діяльності, в межах якої виконуються підготовчий та виробничий етапи. Передбачено аналіз вихідних даних, обстеження земельних ділянок на місцевості, зйомка земель, погодження матеріалів в установленому. Проектно-вишукувальні роботи передбачають вирахування площ контурів угідь ПЗФ; розробка креслення перенесення в натуру (на місцевість) меж території ПЗФ; розробка плану організації території з відображенням угідь, землевласників і землекористувачів; розробка плану меж земельних ділянок, що включаються до території природно-заповідного фонду. Практична складова проектної документації передбачає перенесення в натуру меж ПЗФ, складання акту перенесення в натуру (на місцевість) меж території ПЗФ, встановлення межових знаків на місцевості.

Метою роботи є розроблення проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно–заповідного фонду ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський» в межах території Сергіївської сільської ради Братського району Миколаївської області.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність розв’язання таких **завдань**:

- проаналізувати теоретичні засади розвитку землеустрою земель природно заповідного фонду;
- визначити порядок розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду;
- обґрунтувати організаційне забезпечення розвитку землеустрою об’єктів технічної інфраструктури;
- сформувати механізм формування проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно–заповідного фонду.

Об’єктом дослідження є процес розробки проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно–заповідного фонду.

Предметом прикладного дослідження є теоретичні, методичні та прикладні аспекти розробки проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно–заповідного фонду ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський» в межах території Сергіївської сільської ради Братського району Миколаївської області

Методи дослідження. Дослідження виконувалось на основі наступних методів: монографічного – при вивченні та теоретичному узагальненні досліджень наукових засад розвитку землеустрою земель природно заповідного фонду; системного аналізу – механізм формування проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно–заповідного фонду; картографо-топографічний – для аналізу комплексу

топографо-геодезичних робіт; абстрактно-логічного – при формуванні висновків; графічний – для унаочнення результатів кваліфікаційної роботи.

Інформаційну базу для виконання роботи склали матеріали проектної діяльності, до виконання якої студент був долучений під час проходження практики на підприємстві ФОП Малашина Лідія Петрівна, науково-організаційні джерела Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області, Головного управління статистики, законодавчі акти та нормативно-правові акти Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, інформаційні матеріали, що опубліковані у монографіях та інших працях вітчизняних і зарубіжних вчених, аналітичні розрахунки автора, що виконані у процесу наукових досліджень.

Особистий внесок бакалавра. Результати, отримані в роботі, належать автору особисто.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки та пропозиції довідались на науково-практичних конференціях: ХХ Всеукраїнська науково-методична конференція «Могилянські читання – 2017: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» Доповідь на тему: «Проблеми та перспективи розвитку України як екологічної держави» (м. Миколаїв, 2017 р. ЧНУ ім. Петра Могили);

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 61 сторінка комп'ютерного тексту, з них основного – 48 сторінок, який містить 7 таблиць, 8 рисунків, 6 додатків. Список використаних джерел містить 29 найменувань викладено на 3 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, його методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі «**Теоретичні засади розвитку землеустрою земель природно заповідного фонду**» досліджено теоретичні та методичні засади формування природних заповідників в Україні.

Наголошено, що основними завданнями природних заповідників є збереження природних комплексів та об'єктів на їх території, проведення наукових досліджень і спостережень за станом навколишнього природного середовища, розробка на їх основі природоохоронних рекомендацій, поширення екологічних знань, сприяння у підготовці наукових кадрів і спеціалістів у галузі охорони навколишнього природного середовища та заповідної справи.

На природні заповідники покладається також координація і проведення наукових досліджень на територіях заказників, пам'яток природи, заповідних урочищ у регіоні.

На території природних заповідників забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню заповідника, порушує природний розвиток процесів та явищ або створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси та об'єкти.

З'ясовано, що ефективність правових приписів значною мірою визначається ефективністю відповідальності за їхнє порушення. Статтею 64 ЗУ "Про ПЗФ України" - "Види відповідальності за порушення законодавства про природно-заповідний фонд" - передбачено: "Порушення законодавства України про природно-заповідний фонд тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

Відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд несуть особи, винні у:

- нецільовому використанні територій та об'єктів природно-заповідного фонду, порушенні вимог проектів створення та організації територій природно-заповідного фонду;

- здійсненні в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон забороненої господарської діяльності;

- організації на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, в їх охоронних зонах господарської діяльності без попереднього проведення екологічної експертизи або з порушенням її висновків;

- невжиття заходів щодо попередження і ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду;

- порушенні строків і порядку розгляду клопотань про створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

- порушенні вимог щодо використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

- перевищенні допустимих хімічних, фізичних, біотичних та інших впливів і антропогенних навантажень, порушенні вимог наданих дозволів на використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

- псуванні, пошкодженні чи знищенні природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду та зарезервованих для включення до його складу;

- самочинній зміні меж, відведенні територій та об'єктів природно-заповідного фонду для інших потреб.

У другому розділі **«Загальні відомості об'єкту дослідження»** розглянуто характеристику території та режим використання території.

З'ясовано, що заповідний об'єкт розміщений в долині р. Комишувата в околицях с. Сергіївське в межах території Сергіївської сільської ради Братського району Миколаївської області.

Відповідно до схеми фізико-географічного районування об'єкт розташований у Вознесенсько-Єланецькому районі Південно-Придніпровської області Дністровсько-Дніпровського середньостепового краю.

Відповідно до розробленої проектної документації визначено завдання ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський»:

- збереження, відтворення ландшафту, флори та фауни, рослинних угруповань, геологічних об'єктів;
- забезпечення сталого використання природних ресурсів.

Згідно ст.26 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» на територіях заказників забороняються рубки головного користування, суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник.

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених заказником, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження.

У третьому розділі **«Механізм формування проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно – заповідного фонду»** обґрунтовано необхідність складання проекту землеустрою, проведення польових та камеральних робіт, складання акту польового обстеження і погодження меж, схему теодолітного ходу, журнал тахеометричної зйомки, план горизонтальної зйомки, каталог координат зовнішніх меж ПЗФ, експлікація земельних угідь.

З'ясовано, що роботи поділяються на етапи:

1 етап: підготовчий - аналіз вихідних даних, обстеження земельних ділянок на місцевості (рекогносціровочні, польові обстеження земель за участю уповноважених представників виконавця, замовника, зйомка земель; погодження матеріалів в установленому (порядку, характеристика території із встановленням режиму використання земель природно-заповідного фонду.

2 етап: виробничий - проектно-вишукувальні роботи - вирахування площ контурів угідь ПЗФ; розробка креслення перенесення в натуру (на місцевість) меж території ПЗФ; розробка плану організації території з відображенням угідь, землевласників і землекористувачів; розробка плану меж земельних ділянок, що включаються до території природно-заповідного фонду.

3 етап: погодження проектної документації в установленому порядку; перенесення в натуру меж ПЗФ, складання акту перенесення в натуру (на місцевість) меж території ПЗФ, встановлення межових знаків на місцевості.

4 етап: отримання позитивного висновку державної землевпорядної експертизи.

ВИСНОВКИ

1. Порядок виконання робіт, склад проектної документації відповідають вимогам чинних законодавчих та нормативних актів України. Правовими підставами розробки проекту землеустрою стали наступні нормативні документи: рішення 28 позачергової сесії 7 скликання Миколаївської обласної ради від №5 від 18.09.2019, обласна Комплексна Програма охорони довкілля Миколаївської області на 2019-2020 рр, рішення Миколаївської обласної ради від 26 грудня 2019 року №15 «Про обласний бюджет Миколаївської області на 2020 рік», матеріали відведення земельних ділянок, відомості про межі земельних ділянок, що включаються в межі ПЗФ та технічні документації зі складання державних актів на право приватної власності на землю та на право постійного користування землею, договори оренди землі.

2. Організаційне забезпечення проектного рішення визначено в межах землевпорядної діяльності та розробкою проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно-заповідного фонду ландшафтної заказника місцевого значення «Сергіївський» в межах території Сергіївської сільської ради Братського району Миколаївської області, розробленого на підставі рішення Миколаївської обласної ради від 18.09.2019р. №5 «Про оголошення ландшафтних заказників місцевого значення у Миколаївській області» та договору на складання проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки №9 від 17.04.2020 року.

3. Нормативно-правове забезпечення виконання землевпорядних робіт визначає умови виготовлення проектної документації із землеустрою, яка виконувалась відповідно до положень Земельного кодексу України, Законів України «Про землеустрій», «Про державну експертизу землевпорядної документації», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на

місцевості) та їх закріплення межовими знаками, затвердженої Наказом Державного комітету України із земельних ресурсів №376 від 18.05.2010 р.

4. Механізм формування проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно-заповідного фонду ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський» визначений в межах:

- на підготовчому етапі виконання робіт по складанню проекту землеустрою було проведено наступні види робіт: збір, узагальнення, систематизацію та аналіз вихідної інформації замовника, проведена обробка (скасування і прив'язка) планово-картографічних матеріалів, створено єдине поле картографічної інформації по існуючих матеріалах різних масштабів для подальшої роботи;

- складанню проекту землеустрою передувала горизонтальна зйомка, яка здійснювалась від пунктів Державної геодезичної мережі пункт ДГМ Сергіївське (L360242900) та пункт ДГМ Братське (L360221200). Горизонтальна зйомка земель для встановлення меж заказника виконувалась за допомогою електронного тахеометра Leica TC 405 M833110, з дотриманням вимог інструкції з топографічного знімання в масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500 (ГКНТА - 2.04 - 02 - 98). Координати точок зовнішніх меж заказника обраховані в місцевій системі координат Миколаївської області - УСК-2000 (МСК-48).

- теодолітні точки (тимчасові репери) згідно журналу тахеометричної зйомки було закріплено металевією арматурою в рівень з землею та відмічено дерев'яним кілком-опознаком, який знаходиться поруч. Ці точки були використанні для виносу меж заказника в натуру.

- камеральні роботи щодо обчислення координат планової знімальної основи, координат поворотних точок, меж земельних ділянок і меж контурів земельних угідь, розрахунків та графічних побудов виконані на персональному комп'ютері за допомогою ліцензійного забезпечення Geodesy від Delta Digital.

За результатами виконаних польових робіт складений план горизонтальної зйомки земель, схему теодолітного ходу, відомість врівноваження теодолітних ходів, журнал тахеометричної зйомки, план горизонтальної зйомки. Проект землеустрою розроблено на виміряну та вираховану площу, яка склала 87.6569га, Вказана площа збігається з площею зазначеною 87.66га в рішенні Миколаївської обласної ради від 18.09.2019р. №5 з точністю до 2го знаку після коми. Площі контурів угідь вираховувалися за допомогою програмного забезпечення Delta Digital.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

Участь у конференції:

XX Всеукраїнська науково-методична конференція «Могилянські читання – 2017: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» Доповідь на тему: «Проблеми та перспективи розвитку України як екологічної держави» (м. Миколаїв, 2017 р. ЧНУ ім. Петра Могили);

АНОТАЦІЯ

Яшкін В. І. Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно–заповідного фонду ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський» в межах території Сергіївської сільської ради Братського району Миколаївської області – Рукопис.

Дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня Бакалавр за спеціальністю 193 – Геодезія і землеустрій. – Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, м. Миколаїв, 2021.

В роботі проаналізовано теоретичні засади розвитку землеустрою земель природно – заповідного фонду, статус та завдання природних заповідників, відповідальність за порушення законодавства України про природно – заповідний фонд, порядок розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду, іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Зроблено характеристику території із встановленням режиму використання земель природно–заповідного фонду ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський», визначено Режим використання території.

Обґрунтовано роль і місце природних заповідників в країні. Акцентовано увагу на механізмі формування проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж території природно–заповідного фонду ландшафтного заказника місцевого значення

Ключові слова: природно – заповідний фонд, організація і встановлення меж території, проект землеустрою, топографо-геодезичні роботи, планування земельної ділянки.

ANNOTATION

Yashkin V. Land management project in regards to the nature reserve fund territory borders within the territory of Sergeevsky village council, Bratsk region, Mykolaiv area – the Manuscript.

Thesis for the qualification level Bachelor degree in specialty 193 - Surveying and Land Management. – Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2021.

The paper analyzes the theoretical foundations of land management of nature reserves, the status and objectives of nature reserves, liability for violations of Ukrainian legislation on nature reserves, the procedure for developing land management projects for the organization and establishment of boundaries of nature reserves, other conservation, health, recreational and historical and cultural purposes.

The characteristic of the territory with the establishment of the regime of land use of the nature reserve fund of the landscape reserve of local significance "Sergievsky" is made, the Regime of land use is determined.

The role and place of nature reserves in the country are substantiated. Emphasis is placed on the mechanism of formation of the land management project on the organization and establishment of the boundaries of the nature reserve fund of the landscape reserve of local significance.

Key words: nature reserve fund, organization and establishment of territory boundaries, land management project, topographic and geodetic works, land plot planning.